

V Žatci jsme představili místní oběti protikomunistického odboje

23.10.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Čtyřsvazková kniha Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu vzbuzuje nebývalý ohlas napříč českými městy. Po nedávné a mimořádně úspěšné prezentaci v Plzni, následovalo další setkání, tentokrát v Žatci. Tiskové konference a navazující besedy se v prostorách Kapucínského kláštera spolu s dalšími hosty účastnil také Radim Laibl, starosta města Žatec, Ladislav Kudrna, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů a 1. náměstek ředitele ÚSTR Kamil Nedvědický.

Na vzniku díla se podílelo přibližně třicet odborníků z různých institucí. Kromě popisu konkrétních případů nabízí monografie i hlubší vhled do praktik tehdejší Státní bezpečnosti, do fungování tzv. třídní justice nebo mapuje nehumánní nakládání s ostatky popravených. *„Chtěli jsme ukázat, co se v této zemi skutečně dělo. Především jsme chtěli připomenout osudy statečných lidí, kteří se postavili komunistickému režimu. Pro nás má tento výzkum nejen historickou, ale i morální hodnotu,”* uvedl vedoucí autorského týmu **Petr Mallota**.

Publikace *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu* se věnuje i regionálním vazbám. Mezi oběťmi, které měly přímý vztah k Žatci, je například důstojník československé armády Karel Sabela. Tento vyznamenaný veterán druhé světové války působil od roku 1946 jako velitel roty a posléze praporu u žatecké 21. tankové brigády. Po únoru 1948 se zapojil do protikomunistického odboje a stal se jedním z vedoucích ilegální organizace Praha-Žatec, která plánovala ozbrojené povstání. Sabelovy tanky měly sehrát klíčovou roli při ovládnutí Prahy. Plán byl však odhalen, následovalo zatýkání více než tří set lidí a série politických procesů, z nichž pět skončilo trestem smrti.

„Když jsem poprvé viděla dokumenty o mém otci, samozřejmě jsem u toho plakala.“

Sabela byl spolu s dalšími čtyřmi odbojáři popraven 18. července 1949 na pankrácké šibenici. Jeho ostatky byly tajně pohřbeny do hromadného hrobu na Ďáblickém hřbitově. Inkriminované místo se podařilo nedávno přesně lokalizovat a v současné době probíhá exhumace. Zdena Kovářová, dcera policisty Karla Trinera, dalšího člena žatecké odbojové skupiny, přidala osobní svědectví: *„Díky panu Mallotovi jsem poprvé viděla dokumenty o mém otci. Samozřejmě jsem u toho plakala, protože až dosud jsem znala jeho příběh jen z vyprávění rodiny,”* svěřila se novinářům.

Na publikaci *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu*, která čítá více než 3600 stran, pracoval tým historiků a archivářů pod vedením historika **Petra Malloty** po dobu patnácti let. Monografie přináší ucelený přehled všech doposud známých případů politických poprav v bývalém Československu. Obsahuje 266 životopisných studií, okolo 2500 archivních dokumentů a fotografií, které badatelé shromáždili jak z veřejných archivů, tak i ze soukromých sbírek. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí – první tři svazky představují úvodní studii k tématu, přehledové tabulky, texty ke 232 popraveným z politických důvodů a rozsáhlý dokumentační aparát. Čtvrtý svazek se věnuje mimořádně složitým a kontroverzním případům 34 osob, jejichž osudy leží na pomezí politických a kriminálních deliktů či tuto hranici překračují.

Monografii *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu* lze zakoupit například

prostřednictvím nakladatelství Academia, nicméně zásoby se velmi rychle snižují a titul bude brzy vyprodán. **Ústav pro studium totalitních režimů** nicméně chystá další regionální prezentace knihy, ty nejbližší proběhnou v Kladně a Mělníku.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / MARTIN VACEK**

<https://www.ustrcr.cz/v-zatci-jsme-predstavili-mistni-obeti-protikomunistickeho-odboje>